

P. Fuzier

De wijsheid die van boven is

“Maar de wijsheid die van boven is, is in de eerste plaats rein, vervolgens vreedzaam, inschikkelijk, gezeglijk, vol barmhartigheid en goede vruchten, onpartijdig, ongeveinsd.”

Jakobus 3:17

Onze praktijk zou altijd in overeenstemming moeten zijn met onze geestelijk leven. Jakobus dringt daar in het bijzonder op aan. Wij belijden christenen te zijn, maar dit moet niet alleen een uiterlijke belijdenis zijn. Het moet een werkelijkheid zijn, zichtbaar door werken. Deze geloofswerken zijn voor de omgeving het enige zichtbare getuigenis van een levend, werkzaam geloof. *“Ik zal u uit mijn werken mijn geloof tonen”* (Jak. 2:18).

Voor alle bijzonderheden van onze wandel hebben wij wijsheid en geestelijk inzicht nodig, verlichting en leiding door de Heilige Geest overeenkomstig Gods gedachten, zoals die zijn geopenbaard in Zijn Woord. Wijsheid is nodig om in de praktijk te brengen wat wij hebben verkregen door geestelijk inzicht. Wijsheid en geestelijk inzicht zijn met elkaar verbonden. Ze worden herhaaldelijk voorgesteld in de Schrift in verbinding met de kennis van Gods wil voor onze wandel op aarde. Dat moet ons niet verwonderen. Het volk Israël wordt bijvoorbeeld vermaand op het ogenblik dat het Kanaän gaat binnentrekken, om de geboden des Heren te bewaren: *“Behoudt ze dan, en doet ze; want dat zal uw wijsheid en uw verstand zijn voor de ogen der volken, die al deze inzettingen horen zullen, en zeggen: Dit groot volk alleen is een wijs en verstandig volk!”* (Deut. 4:6).

Tegen Salomo zei de HERE: *“En zo gij in Mijn wegen wandelen zult, onderhoudende Mijn inzettingen en Mijn geboden, gelijk als uw vader David gewandeld heeft, zo zal Ik ook uw dagen verlengen”* (1 Kon. 3:14). Maar laten wij vooral de

vermaningen van Efeziërs en Kolossenzen in gedachten houden: *“Kijk dus nauwkeurig uit hoe u wandelt, niet als onwijzen maar als wijzen, terwijl u de geschikte gelegenheid ten volle uitbuit, want de dagen zijn boos. Wees daarom niet onverstandig, maar verstaat wat de wil van de Heer is”* (Ef. 5:15-17). *“Daarom houden ook wij, van de dag af dat wij ervan gehoord hebben, niet op voor u te bidden en te vragen, dat u vervuld mag worden met de kennis van zijn wil, in alle wijsheid en geestelijk inzicht, om de Heer waardig te wandelen tot al zijn welbehagen, terwijl u in alle goed werk vrucht draagt en opgroeit door de kennis van God”* (Kol. 1:9-10).

En in dat verband lezen we in Jakobus 3:13 de volgende vermaning: *“Wie is wijs en verstandig onder u? Laat hij zijn werken tonen uit zijn goede wandel in wijze zachtmoedigheid.”* De wijsheid die nodig is, is de wijsheid die van *boven* komt. Menselijke wijsheid is ons van geen nut, die zou ons alleen maar op een heel andere weg kunnen leiden dan de weg waarop God ons wil doen wandelen. Menselijke wijsheid heeft de pretentie alles te begrijpen en alles te kunnen verklaren. Maar dat is *dwaasheid* in de ogen van God, verklaart Paulus in 1 Korintiërs.

In de twee eerste hoofdstukken van deze brief brengt hij de onmogelijkheid van de mens naar voren om de dingen van God te begrijpen. De mens beroemt zich op zijn eigen wijsheid, maar God heeft de wijsheid van de wereld tot dwaasheid gemaakt: *“Want daar in de wijsheid van God de wereld niet door de wijsheid tot kennis van God is gekomen, heeft het God behaagd door de dwaasheid van de prediking te behouden hen die geloven”* (1 Kor. 1:20-21). En in de verzen 23 en 24 staat: *“(…) maar wij prediken Christus, de Gekruisigde, voor Joden een aanleiding tot vallen en voor volken een dwaasheid, maar voor de geroepenen zelf, zowel Joden als Grieken, Christus, de kracht van God en de wijsheid van God.”*

Paulus verkondigde het evangelie niet met wijsheid van woorden, *“opdat het kruis van Christus niet krachteloos zou worden”* (1 Kor. 1:17). Het evangelie kwam niet in overredende woorden van wijsheid, maar in betoon van de Geest en van kracht, *“opdat uw geloof niet zou zijn in wijsheid van mensen, maar in de kracht van God (…) niet met woorden door menselijke wijsheid geleerd, maar met woorden door de Geest geleerd, terwijl wij geestelijke dingen door geestelijke woorden meedelen”* (1 Kor. 2:4,5,13).

Deze teksten vertellen hoe God denkt over de menselijke wijsheid. De Heer sprak tot de Vader, toen Hij op aarde wandelde: *“Ik prijs U, Vader, Heer van de hemel en van de aarde, dat U deze dingen voor wijzen en verstandigen hebt verborgen en ze aan kleine kinderen hebt geopenbaard”* (Matt. 11:25). De dingen van God zijn

totaal vreemd voor de wijsheid van de wereld. Het is een terrein dat gesloten is voor de wereldse wijsheid. Immers, *“de natuurlijke mens¹ neemt niet aan wat van de Geest van God is, want het is hem dwaasheid, en hij kan het niet begrijpen, omdat het geestelijk beoordeeld wordt”* (1 Kor. 2:14). Om in de dingen van God door te dringen is eenvoud van geloof nodig en de hulp van de Heilige Geest.

Doordat de menselijke wijsheid ons geen hulp kan bieden om de dingen van God te begrijpen en Hemzelf te leren kennen, kan ze ons ook niet helpen in onze wandel op aarde. Die wijsheid is in feite een belemmering. De wijsheid die van *boven* is, is noodzakelijk. Ze is onmisbaar om ons praktische leven op het niveau te brengen van de positie die God in Zijn genade ons heeft geschonken. Twee teksten in Jakobus spreken over de goddelijke wijsheid:

1^e Jakobus 1:5 en 6. *“Als nu aan iemand van u wijsheid ontbreekt, laat hij die aan God vragen, die aan allen mild en zonder verwijt geeft en zij zal hem gegeven worden. Laat hij echter vragen in geloof, geheel zonder te twijfelen. Want wie twijfelt, is gelijk aan een golf van de zee, die door de wind voortgedreven en opgejaagd wordt.”* Hoe dikwijls ontbreekt het ons niet aan wijsheid. Alleen God is onze hulp. Gebruiken wij deze belofte, die er is voor ieder die vraagt? Laten wij echter in geloof vragen! Gaan wij ons tot God, telkens als het ons aan wijsheid ontbreekt? Of vullen wij het gebrek aan, door te handelen naar eigen inzicht? Dat laatste is een vleselijke daad.

2^e Jakobus 3:13. *“Wie is wijs en verstandig onder u? Laat hij zijn werken tonen uit zijn goede wandel in wijze zachtmoedigheid.”* Wijsheid en verstand moeten in het gedrag van de gelovige zichtbaar worden gemaakt. Niet de pretentie is voldoende, maar het gedrag.

De werken waartoe wij geroepen zijn om getuigenis van ons geloof af te leggen, en die tonen dat het realiteit is in ons leven, moeten worden verricht op de weg waarop wij wandelen, doordat wij ons op een welbehaglijke wijze voor onze God en Vader gedragen. Een goed gedrag bevat niets dat God mishaaft. De dienst van een gelovige is zwak en krachteloos, als de goede werken gepaard gaan met een gedrag dat te wensen overlaat. Geloofswerken en goed gedrag gaan altijd samen. En dat in wijze zachtmoedigheid! Dit staat ook in Jakobus 1:21: *“(…) en ontvangt met zachtmoedigheid het ingeplante woord, dat uw zielen kan behouden.”* Zachtmoedigheid is in deze teksten de gezindheid van het hart om aan te nemen

---

¹ De mens alleen beziel door zijn gevoelsleven, zonder onderwijs en kracht van de Heilige Geest.

wat ons wordt voorgesteld: het woord aannemen (1:21), aannemen wat ons door anderen kan worden meedeeld (3:13).

Een goed gedrag, geloofswerken: dit zou ons haast doen geloven dat wij altijd moeten geven, dat wij werken moeten doen en nooit moeten ontvangen. Dat zou een gebrek aan wijsheid zijn. Jakobus 3:13 laat ons drie dingen zien die niet van elkaar kunnen worden gescheiden:

1. een goed gedrag;
2. geloofswerken;
3. zachtmoedigheid van geest, die ons dankbaar laat aannemen wat anderen ons kunnen meedelen tot ons geestelijk nut en met het oog op de dienst die wij hebben te doen.

Jakobus 3:14 spreekt in contrast daarmee over bittere jaloersheid en twistzucht, die in ons hart kunnen voorkomen zelfs zonder dat die in uiterlijke dingen te zien is. Hebreëën 12:12-15 spreekt over een wortel van bitterheid die verborgen is in het hart, maar langzaam naar boven komt totdat de vruchten tot rijpheid komen en voor allen zichtbaar zijn. Het resultaat is onrust in de broederlijke betrekkingen en daarna verontreiniging. Volgens Jakobus 3:16 zelfs “wanorde en allerlei kwade praktijken.” Voordat de vruchten zichtbaar worden, als het kwaad alleen nog maar in het hart is, kunnen we het verbergen en is het niet zichtbaar voor onze omgeving. Onze woorden kunnen heel andere dingen uitdrukken dan die wij werkelijk denken: *“Wie haat koestert, veinst met zijn lippen, maar in zijn binnenste bergt hij bedrog”* (Spr. 26:24; zie ook vs. 23-28 en 27:6). Als ons hart in een slechte toestand is en onze gevoelens niet naar Gods gedachten zijn, dan is dat liegen tegen de waarheid (Jak. 3:14).

Misschien kunnen wij onze omgeving een tijd lang voor de gek houden, maar vroeg of laat zal het openbaar komen wat er in ons hart is: *“Al tracht de haat zich door bedrog te verbergen, zijn boosheid komt in de vergadering wel aan het licht”* (Spr. 26:26). Soms worden wij verrast door zulke plotselinge en onverklaarbare openbaringen. We kunnen er zeker van zijn dat ze ontstaan doordat we niet over ons hart hebben gewaakt. We hebben ons misschien naar buiten toe anders voorgedaan dan we innerlijk waren, en hebben op die manier gelogen tegen de waarheid. Dat is niet de wijsheid die van boven is, maar ze is aards, ongeestelijk, demonisch. De mensen van deze wereld noemen zich knap en wijs, als zij erin slagen hun gevoelens te verbergen en zichzelf uiterlijk anders voor te doen dan zij innerlijk zijn. Die wijsheid is duivels, demonisch; zij draagt het karakter van de duivel, de vader van de leugen (Joh. 8:44). Het liegen tegen de waarheid is gevoelens tot uitdrukking brengen, die niet uit het hart komen. Je kunt je naaste

misschien zo bedriegen. Maar God, voor Wie alle dingen naakt en geopend zijn, kan men niet bedriegen. Deze wijsheid is ook aards – tegenover de wijsheid die uit de hemel komt – en natuurlijk in de zin van 1 Korintiërs 2:14.²

Jakobus 3:17 geeft ons echter de verschillende karaktertrekken van de wijsheid die van boven is:

In eerste plaats rein. Als wij opnieuw geboren zijn, hebben wij de goddelijke natuur ontvangen. Voor God zijn wij gereinigd van alle zonden, doordat wij gewassen zijn in het bloed van Christus. In de praktijk hebben wij de verantwoordelijkheid deze reinheid te openbaren. Dat houdt op de eerste plaats in dat wij het kwaad in onszelf oordelen, met belijdenis van zonde (Joh. 1:6,7,9). Daarna volgt de afzondering van het kwaad dat om ons heen is in deze wereld. De wijsheid van boven kan ons nooit brengen tot eenmaking met dat wat onrein of zondig is, in welke vorm dan ook. In de eerste plaats rein, laten wij dat niet vergeten!

Vervolgens vreedzaam. De wijsheid van boven leidt tot het genot van ware vrede met God en met degenen die ons omringen. Als wij onze zonden beleden hebben, als wij onszelf geoordeeld hebben in Gods licht, zal er geen enkele oorzaak van verwijdering meer zijn tussen God en ons, of onder elkaar. Wij hebben soms de neiging de vrede voorop te stellen en te vergeten dat de wijsheid die van boven is, allereerst *rein* is en vervolgens *vreedzaam*. Heiligheid en vrede gaan samen en het is onmogelijk de vrede te kennen en te handhaven naar de gedachten van God, als het principe van praktische heiligheid wordt verlaten.

Inschikkelijk. Bescheidenheid brengt ons ertoe alle buitensporigheid te vermijden in onze inschatting, onze woorden, onze daden. Dit houdt ons in het juiste evenwicht en laat ons maat houden in alle dingen. Gebrek daaraan is altijd een gebrek aan wijsheid.

Gezegglijk. Dit is het tegengestelde van óngezegglijk. Degene die zich niet laat zeggen, verdraagt geen tegenspraak. Hij is niet te bewegen om terug te komen op wat hij heeft besloten. Hij kan niet van gedachten veranderen of zelfs maar zijn oordeel wijzigen. Maar de gelovige die vervuld is met de wijsheid die van boven is, denkt niet dat zijn mening de enige is die waarde heeft. Hij denkt niet dat hij zich niet kan vergissen, als anderen een andere mening hebben. Hij wil luisteren naar wat hem gezegd wordt en aannemen wat op de Schrift gegrond is. Daarin openbaart hij een karaktereigenschap van de wijsheid die van boven is.

---

² d.i. alleen geleid door de ziel, zonder lering en kracht van de Heilige Geest.

Vol barmhartigheid en goede vruchten. Zo bewijst de gelovige barmhartigheid ten opzichte van allen. Hij beseft hoe nodig het was dat hijzelf barmhartigheid ontving. En hij is als een boom die alleen maar goede vruchten voortbrengt, naar het voorbeeld van Hem die ons in profetische taal wordt voorgesteld in de psalmen (Ps. 112:4; 1:1-3). Er zijn geen slechte vruchten te zien, niets van de aardse, vleselijke, demonische wijsheid (Gal. 5:19-21; Jak. 3:16). Het leven uit God wordt geopenbaard, de vrucht van de Geest wordt getoond (Gal. 5:22). De karaktertrekken van Christus worden zichtbaar.

Onpartijdig. De ware wijsheid is onpartijdig. Als er jaloersheid en twistzucht is, is er altijd partijdigheid; en die beïnvloedt ons oordeel en leidt tot verwarring en allerlei kwaad. Als iemand blijk geeft van partijdigheid, leidt dit meestal – behalve tot onvermijdelijke twistgesprekken – ook tot het openbaren van een partijgeest. Dat kan leiden tot partijvorming in de gemeente, wat in strijd is met de waarheid van de eenheid van het lichaam, en bovendien tot het miskennen van wat wij zouden moeten verwerkelijken tot eer van Heer in de gemeente: *“Samengevoegd in liefde”* (Kol. 2:2). Dat alles is het werk van de vijand, met zijn duivelse wijsheid en door middel van werktuigen die hij soms vindt onder hen die toch van zijn heerschappij waren bevrijd!

Ongeveinsd. Ten slotte het zevende kenmerk: ongeveinsd. Ons uiterlijke gedrag moet beantwoorden aan onze innerlijke toestand. Men liegt dan niet meer tegen de waarheid door een schone schijn op te houden die niet overeenstemt met de toestand van het hart. Want dat is huichelen: *“Legt dan af alle boosheid, alle bedrog, huichelarij, afgunst en alle kwaadsprekerij”* (1 Petr. 2:1). *“De liefde zij ongeveinsd. Hebt een afkeer van het kwade; weest gehecht aan het goede”* (Rom. 12:9).

Moge God ons genade geven de karaktertrekken te vertonen van de wijsheid die van boven is. Hij alleen geeft deze wijsheid, in het besef dat die ons zo dikwijls ontbreekt en dat wij die zo nodig hebben om trouw te zijn in onze wandel. Laten wij tot Hem gaan, die aan allen mild geeft en zonder verwijt (Spr. 2:6; Jak. 1:5). Daar ligt onze hulpbron. Laten wij overvloedig eruit putten, opdat wij in staat zijn om het woord in praktijk te brengen: *“Kijk dus nauwkeurig uit hoe u wandelt, niet als onwijzen maar als wijzen”* (Ef. 5:15). Zo’n wandel is naar de gedachten van God, want een wijs zoon verblijdt zijn Vader (Spr. 10:1; zie ook 27:11 en 29:3).

Oude Sporen 2015

